

Mohammed Bharin muistaminen

Mohammed Bhar oli **24-vuotias palestiinalaismies Shuja'iyyasta**, tiheästi asutusta alueesta **Gazan kaupungissa**. Hän syntyi **Downin oireyhtymän** kanssa ja eli **autismin** kanssa, olosuhteet, jotka muovasivat hänen riippuvuutensa perheestään ja hänen hiljaisen, suurelta osin sanattoman käytöksensä. Ystävät ja naapurit muistivat hänet rauhallisena läsnäolona, joka piti ikkunan ääressä istumisesta ja katuelämän tarkkailusta, pelästyen helposti kovia ääniä ja luottaen vanhempiensa rauhoittaviin ääniin.

Alueella, jossa melu, pelko ja räjähdykset ovat jatkuvia, Mohammedin hiljaisuus oli hänen turvapaikkansa – ja hänen vanhempiensa vastuu. He elivät elämänsä suojellakseen häntä maailman julmuudelta. Hän ei ollut poliittinen; hän ei ollut taistelija. Hän oli yksinkertaisesti ihminen, joka tarvitsi huolenpitoa ja ystävällisyyttä – ja joka traagisesti ei löytänyt kumpaakaan kuolemansa hetkellä.

Hänen kuolemaansa johtaneet olosuhteet

3. heinäkuuta 2024 israelilaiset sotilaat saapuivat Shuja'iyyaan. He tulivat panssaroituina, kiväärien ja **Oketz-yksikön sotilaskoiran** kanssa. Kun he rynnivät Bharin perheen asuntoon, Mohammed jähmettyi pelosta. Hän ei voinut ymmärtää huudettuja käskyjä; hän tuskin kykeni käsittelemään ympärillään olevaa kaaosta. Sekuntien kuluessa sotilaat **päästivät koiran irti**. Silminnäkijät ja hänen vanhempansa muistavat, kuinka eläin **raateli hänen kättään ja rintaansa**, pieni huone kaikui hänen huudoistaan. Hänen äitinsä yritti päästä hänen luokseen, mutta **sotilaat vetivät hänet takaisin**, hänen isänsä **painettiin seinää vasten**. Heidät **käsiraudoitettiin ja vietiin pois**, pakotettiin jättämään kotinsa, kun heidän poikansa vuoti verta lattialla.

Päivien ajan vanhemmat olivat pidätettyinä. Kun he lopulta vapautettiin, he kiirehtivät takaisin raunioituneiden katujen läpi ja löysivät, mitä heidän pojastaan oli jäljellä: hänen **ruumiinsa oli mätänevää**, veri oli kerääntynyt betonin halkeamiin, kuoleman haju oli paikassa, jossa hän oli kerran katsellut maailmaa ikkunasta. He pesivät ja hautasivat hänet, kykenemättä edes kutsumaan virallista apua taistelujen keskellä.

Ihmiselämä – hauras, vammainen, riippuvainen – sammutettiin ja hylättiin ilman kirjaa tai katumusta.

3. Huolestuttava historia koirien käytöstä IDF:ssä

Mohammedin tappaminen ei ollut yksittäinen tapahtuma. Se muodostaa osan **huolestuttavasta kaavasta**: Israelin armeijan dokumentoitu käyttö **koirien pelotteluun, vahingoittamiseen ja nöyryyttämiseen palestiinalaisia vastaan**.

- **B'Tselemin vuoden 2015 raportti, "Kun koirat purevat"**, luetteloit tapauksia, joissa Oketz-yksikön koirat hyökkäsivät aseettomien siviilien, mukaan lukien lasten, kimppuun pidätysoperaatioiden aikana. Järjestö päätteli, että käytäntö oli *julmaa, epäinhimillistä ja halventavaa kohtelua*.
- **Breaking the Silence**, entisten israelilaisten sotilaiden ryhmä, on julkaissut todistuksia, jotka kuvaavat koirien käyttöä **vankien pelotteluun**: sotilaita käskettiin "antaa niiden haukkua heidän kasvoilleen" tai sallia eläinten purra tai raahata sidottuja palestiinalaisia.
- **HaMoked** ja **Physicians for Human Rights-Israel** ovat keränneet vankien lausuntoja, jotka kuvasivat **kuulusteluhuoneisiin tuotuja koiria** nöyryytyksen välineinä.
- **YK:n kidutuksen vastainen komitea (CAT)** ja **Human Rights Watch** ovat ilmaisseet huolensa koirien käytöstä näissä yhteyksissä varoittaen, että tällaiset menetelmät rikkovat Israelin velvoitteita kansainvälisen oikeuden mukaan.

Jotkut todistukset kuvaavat **nöyryytystä** niin vakavaa, että se hämärtää rajan fyysisen ja psykologisen kidutuksen välillä: koiria pakotetaan syömään tai virtsaamaan sidottujen vankien lähellä tai simuloimaan seksuaalista dominanssia. Vaikka kaikkia väitteitä ei voida riippumattomasti vahvistaa, **nöyryytyksen ja dehumanisoinnin kaava** on yhtenäinen vuosien raportoinnissa.

Tässä valossa Mohammed Bharin tappanut hyökkäys ei ollut poikkeus, vaan **institutionaalisen käytännön synkkä huipentuma** – sellainen, joka käyttää ihmisten pelkoa eläimiä kohtaan vallan ja terrorin ylläpitämiseen.

4. Rankaisemattomuuden järjestelmä Israelin sotilaslainsäädännön alla

Israelin oikeusjärjestelmässä **palestiinalaisilla ei ole juuri mitään keinoa oikeuden saamiseen**. Kaikki sotilaiden väitetyt rikokset miehitetyillä alueilla kuuluvat **IDF:n sotilasasianajajan (MAG)** toimivaltaan, eivät siviilituomioistuimiin.

MAG päättää yksin, avataanko tutkinta, ja melkein aina kieltäytyy. **Yesh Dinin vuoden 2023 tilastojen** mukaan sadista palestiinalaisten valituksista vuosina 2019–2023 **vain 0,7 prosenttia** johti syytteisiin. Yli **80 prosenttia** suljettiin ilman tutkintaa.

Palestiinalaiset uhrit eivät voi tehdä rikosilmoituksia suoraan; heidän on luotettava israelilaisiin kansalaisjärjestöihin, jotka esittävät vetoamuksia heidän puolestaan. Matkustusrajoitukset, kielimuurit ja sotilasjärjestelmän läpinäkyvyyden puute tekevät osallistumisesta lähes mahdotonta. Jopa siviilikanteet estetään: Israelin **siviilivahinkolain (2012)** muutokset vapauttavat valtion vastuusta "taistelualueilla" tapahtuneista vahingoista.

Tämä rankaisemattomuuden rakenne tarkoittaa, että sama instituutio, jota syytetään väärinkäytöksistä, päättää, tutkiiko se itseään. Mohammed Bharin tapauksessa – kuten useimmissa muissa – tutkintaa ei avattu, sotilaita ei kuulusteltu, eikä vastuuta tavoiteltu.

5. Vaikutukset kansainvälisen oikeuden mukaan

Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden (IHL), kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön (IHRL) ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön (ICC) mukaan Mohammed Bharin tappaminen voi muodostaa sotarikoksen ja vakavan Geneven sopimusten rikkomuksen.

a. Geneven sopimukset

- **Neljännen Geneven sopimuksen artikkelit 27 ja 32** takaavat siviilien suojelun väkivallalta, pelottelulta ja halventavalta kohtelulta.
- **Yhteinen artikla 3** kieltää "väkivallan elämää ja henkilöä vastaan, erityisesti kaikenlaisen murhan, silpomisen, julman kohtelun ja kidutuksen".
- **Artikla 16** velvoittaa osapuolet huolehtimaan haavoittuneista ja sairaista. Vammaisen siviilin jättäminen kuolemaan hoitamattomista haavoista **rikkoo näitä velvollisuuksia** ja kvalifioituu "**tahalliseksi tappamiseksi**" – vakava rikkomus **artiklan 147** mukaan.

b. Rooman perussääntö (ICC) Artiklat 8(2)(a)(ii) ja (iii) määrittelevät **tahallisen tappamisen** ja **epäinhimillisen kohtelun** sotarikoksiksi; artikla 8(2)(b)(xxi) kieltää **henkilökohtaisen arvokkuuden loukkaukset**. Jos teko osoitetaan tahalliseksi, koiran päästäminen ei-taistelijan kimppuun ja avun epääminen täyttää nämä elementit. Toistuvat tällaiset teot voivat saavuttaa **rikokset ihmisyyttä vastaan** kynnyksen artiklojen 7(1)(f) ja 7(1)(h) mukaan.

c. Ihmisoikeussopimukset Israelin velvoitteet **kansainvälisen kansalais- ja poliittisten oikeuksien sopimuksen (ICCPR), kidutuksen vastaisen sopimuksen (CAT) ja vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimuksen (CRPD)** mukaan kieltävät kidutuksen, mielivaltaisen elämänriiston ja syrjinnän. Mohammedin vammat antavat tapaukselle erityistä painoarvoa CRPD:n artiklan 10 (oikeus elämään) ja artiklan 15 (vapaus kidutuksesta) mukaan.

d. Komentovastuu ja valtion vastuu Tavanomaisen kansainvälisen oikeuden ja **Rooman perussäännön artiklan 28** mukaan komentajat voivat olla rikosoikeudellisesti vastuussa, jos he tiesivät tai heidän olisi pitänyt tietää väärinkäytöksistä eivätkä estäneet tai rankaisseet niitä. Israel, valtiona, kantaa vastuun vääristä teoista ja tutkinnan laiminlyönnistä.

Yhdessä nämä kehykset jättävät vähän epäilystä siitä, että **Mohammed Bharin kuolema on laiton tappaminen** kansainvälisen oikeuden mukaan.

Kansainvälinen reaktio

Uutinen Mohammed Bharin kuolemasta levisi humanitaaristen ja vammaisoikeuspiirien keskuuteen.

- **Down Syndrome International** julkaisi lausunnon, jossa ilmaistiin "syvä järkytys ja suru", kutsuen tapausta "kauhistuttavaksi loukkaukseksi ihmisarvoa ja vammaisen henkilön oikeutta elämään vastaan".

- **Islamic Relief Worldwide** tuomitsi tappamisen ”sydäntäsärkevänä” ja vaati riippumatonta kansainvälistä tutkintaa.
- **YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien erityisraportoiija** viittasi tapaukseen esimerkkinä vammaisten ihmisten äärimmäisestä haavoittuvuudesta konfliktialueilla.
- **The Guardianin, Le Monden ja Haaretzin** tutkimukset yhdistivät hänen kuolemansa laajempaan selvitykseen IDF:n hyökkäyskoirien käytöstä siviilialueilla.

Kuitenkin tuomioiden ulkopuolella **yksikään valtio tai kansainvälinen elin ei ole tavoitellut vastuuta**. Oikeuden puuttuminen vahvistaa tunnetta, että palestiinalaisten elämät – erityisesti kaikkein haavoittuvimpien – jäävät suojaamattomiksi kansainvälisen järjestyksen toimesta, joka väittää puolustavansa niitä.

Pimeimpien lukujen kaikuja

Ymmärtääkseen Mohammed Bharin kuoleman täyden moraalisen painon on katsottava Gazan ulkopuolelle, **historian pimeään peiliin**.

Vammaisen miehen murha, joka jätettiin kuolemaan, muistuttaa ihmiskunnan **pimeimmistä tarinoista**: eugeenisia ideologioita, jotka kerran pitivät tällaisia elämiä arvottomina, natsien *Aktion T4* -ohjelmaa, joka tuhosi vammaisia, ja siirtomaa- ja institutionaalista julmuutta, joka pyyhki pois erilaiset.

Kun sotilas voi käskää koiran repimään miehen, joka ei edes pysty puhumaan, se herättää henkiin saman vanhan dehumanisoinnin logiikan – että jotkut elämät ovat vähemmän arvokkaita. Historia varoitti meitä siitä, mitä seuraa, kun yhteiskunta hyväksyy tämän uskomuksen.

Pyhän loukkaus: Juutalainen moraalilaki ja elämän arvo

Mohammed Bharin tragedia haavoittaa myös **juutalaisuuden moraalista sydäntä**, jonka opetukset elämän pyhydestä ovat ihmiskunnan vanhimpia ja tinkimättöimpiä. Kaksi perustavanlaatuaista periaatetta – *Pikuach Nefesh* ja *B'tselem Elohim* – tekevät hänen kuolemansa olosuhteista paitsi humanitaarisen loukkauksen myös **syvän juutalaisen eettisen lain häpäisyn**.

Pikuach Nefesh – Velvollisuus pelastaa elämä

Juutalaisessa laissa *Pikuach Nefesh* pitää sisällään, että **yksittäisen elämän pelastaminen ohittaa lähes kaikki muut käskyt**. Talmud opettaa: *”Joka pelastaa yhden elämän, on kuin pelastaisi koko maailman.”* Jopa sapattina, jolloin lähes kaikki työ on kiellettyä, ihmisen on rikottava lakia pelastaakseen vaarassa olevan. Haavoittuneen ihmisen – kenen tahansa – huomiotta jättäminen on tämän pyhän velvollisuuden rikkomista.

Sotilaat, jotka jättivät Mohammedin vuotamaan verta, rikkoivat paitsi kansainvälisiä normeja myös tämän oman uskonnollisen perinteensä keskeisen käskyn. *Pikuach Nefeshin* mukaan he olivat velvollisia antamaan hänelle apua, säilyttämään hänen elämänsä ennen

kaikkea. Hänen hylkäämisensä ei ollut vain väkivallan teko – se oli, juutalaisessa moraalikielessä, **chilul Hashem**, Jumalan nimen häpäisy.

B'tselem Elohim – Jumalan kuvaksi luotu

Ensimmäisestä Mooseksen kirjasta tulee julistus: *”Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen.”* Tämä ajatus – *B'tselem Elohim* – on juutalaisen etiikan perusta ja sen kautta modernin ihmisoikeuslain. Se vahvistaa, että **jokainen ihminen, riippumatta kansallisuudesta, uskosta tai vammaisuudesta, kantaa jumalallista arvokkuutta.**

Koiran päästäminen miehen kimppuun, joka ei voinut puolustautua, oli tämän kuvan kieltämistä, toimimista ikään kuin jumalallinen kipinä olisi olemassa vain yhdessä kansassa eikä toisessa. Tällainen ajattelu on juuri sitä, mitä profeetat tuomitsivat. Jesajan huuto – *”Lakatkaa tekemästä paha; oppikaa tekemään hyvää; etsikää oikeutta, auttakaa sorrettuja”* – vaatii jumalallisen tunnustamista jokaisessa elämässä.

Teko, joka tappoi Mohammed Bharin, rikkoi siis paitsi humanitaarista lakia myös **juutalaisen moraaliperinteen syvimpiä käskyjä**. Se petti uskon, joka vaatii, että elämän säilyttäminen ylittää rajat ja että julmuus ketä tahansa ihmistä kohtaan on loukkaus Luojaan vastaan.

Moraalinen tilinteko

Kansalle, jonka oma historia kantaa vainon muistoa, moraalinen velvoite ei voisi olla selkeämpi. Juutalaisuuden suuruus ei piile vallassa vaan myötätunnossa; sen pyhyys mitataan ei valloituksella vaan armolla. Turvallisuuden kutsuminen julmuuden oikeutukseksi on Tooran etiikan vaihtamista faraon logiikkaan.

Pikuach Nefeshin ja *B'tselem Elohimin* kunnioittaminen tänään on vahvistus siitä, että Mohammed Bharin elämä – vaikka hän oli palestiinalainen, vammainen ja köyhä – oli pyhä. Se on tunnustaa, että hänen kuolemansa ei ollut vain inhimillinen tragedia vaan henkinen epäonnistuminen, petos meissä kaikissa olevaa jumalallista kuvaa kohtaan.

Epilogi: Todistajana oleminen

Mohammed Bharin muistaminen on kieltäytymistä hiljaisesta poistamisesta, joka usein seuraa julmuuksia. Hän ei ollut taistelija, ei uhka, ei edes kykenevä ymmärtämään hänelle huudettuja käskyjä. Hän oli nuori mies, jolla oli Downin oireyhtymä ja autismi, loukussa asunnossa, kun sotilaat ja heidän koiransa muuttivat hänen kotinsa kauhun paikaksi. Hän oli henkilö, jonka elämä olisi pitänyt suojella, jonka haavoittuvuuksien olisi pitänyt herättää myötätuntoa, ei väkivaltaa.

Hänen tappamisensa riisuu kaiken oikeutuksen verukkeet ja paljastaa raa'an totuuden: julmuus alkaa siitä, missä empatia loppuu, ja lain arvo mitataan sillä, puolustaako se voimattomia. Hänen tarinansa vaatii enemmän kuin sääliä. Se vaatii, että katsomme suoraan järjestelmään, joka salli sen: miehitysjärjestelmään, joka normalisoi julmuuden,

kansainväliseen järjestykseen, joka oikeuttaa sen, ja kollektiiviseen moraaliseen väsymykseen, joka sallii tragedian toistua.

Jäljelle jää velvollisuus muistaa – ei sentimentaalisena eleenä, vaan moraalisen selkeyden vaatimuksena. Hänen kuolemansa kuuluu historian kirjaan ei poikkeuksena, vaan varoituksena. Yhteiskunta, joka voi katsoa verenvuotoista vammaisen miehen ruumista eikä tunne mitään, on astunut samalle tielle, jota aiemmat sivilisaatiot kulkivat kohti tuhoa.

Hänen muistamisensa on hänen nimensä sanomista uhmakkaasti tätä välinpitämättömyyttä vastaan. **Mohammed Bhar**. Poika. Elämä, joka merkitsi. Haava maailman omassatunnossa.

Viitteet

Ensisijaiset kertomukset ja uutisointi

1. **“Mohammed Bharin tappaminen.”** *Wikipedia*, viimeksi päivitetty 2025.
2. **Le Monde** (heinäkuu 2024). “Gazassa nuoren Downin oireyhtymää sairastavan miehen kärsimys, jonka Israelin armeijan koira tappoi.”
3. **Haaretz** (heinäkuu 2024). “Gazan mies, jolla oli Downin oireyhtymä, tapettiin IDF:n hyökkäyskoiran toimesta.”
4. **The Guardian / ARIJ** (kesäkuu 2025). “Sodan aseet: Israelin hyökkäyskoirien käyttö.”
5. **ReliefWeb / Islamic Relief Worldwide** (heinäkuu 2024). “Islamic Relief särkynyt Mohammed Bharin tappamisesta ja vaatii tutkintaa.”
6. **Down Syndrome International** (heinäkuu 2024). “Lausunto Mohammed Bharin kuolemasta Gazassa.”

Ihmisoikeus- ja oikeudellinenplan dokumentaatio

7. **B’Tselem – Israelin miehitetyillä alueilla toimiva ihmisoikeustietokeskus** (2015). *Kun koirat purevat: Koirien käyttö sotilaallisiin tarkoituksiin miehitetyillä alueilla.*
8. **HaMoked – Yksilön puolustamiskeskus** (2019). *Väärinkäytökset pidätyksessä: Todistuksia Oferin ja Megiddon vankiloista.*
9. **Breaking the Silence** (2014–2023). *Entisten IDF-sotilaiden todistuksia koirien käytöstä ja vankien kohtelusta.*
10. **Yesh Din – Ihmisoikeuksien vapaaehtoiset** (2023). *Tiedote: Lainvalvonta IDF-sotilaita kohtaan Länsirannalla 2019–2023.*
11. **Human Rights Watch** (2021). *Kynnys ylittynyt: Israelin viranomaiset ja apartheidin ja vainon rikokset.*
12. **YK:n kidutuksen vastainen komitea** (CAT/C/ISR/CO/5) (2016 ja 2022). *Päätelmähavainnot Israelin viidennestä ja kuudennesta määräaikaishavainnosta.*
13. **Ihmisoikeuksien korkean komissaarin toimisto (OHCHR)** (2024). *Vammaisten henkilöiden oikeuksien erityisraportin raportti.*

Kansainvälinen oikeus ja sopimukset

14. **Geneven sopimukset (1949) ja lisäpöytäkirjat I ja II (1977).**

15. **Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntö** (1998).
16. **Kansalais- ja poliittisten oikeuksien kansainvälinen sopimus (ICCPR)** (1966).
17. **Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen sopimus (CAT)** (1984).
18. **Vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimus (CRPD)** (2006).
19. **Kansainvälinen oikeuskomissio** (2001). *Artiklat valtioiden vastuusta kansainvälisesti vääristä teoista.*

Juutalaiset eettiset ja teologiset lähteet

20. **Heprealainen Raamattu / Tanakh. 1. Moos. 1:26–27** – ihminen luotiin *b'tselem Elohim* (Jumalan kuvaksi).
21. **Talmud Bavli, Sanhedrin 37a.** "Joka tuhoaa yhden elämän, on kuin tuhoaisi koko maailman; joka pelastaa yhden elämän, on kuin pelastaisi koko maailman."
22. **Talmud Bavli, Yoma 85b.** *Pikuach Nefesh* -periaate – elämän pelastaminen ohittaa lähes kaikki käskyt, jopa sapatina.
23. **Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 2:1 (Maimonides).** "Hengenvaara menee sapatin edelle."
24. **Rabbi Jonathan Sacks** (2011). *Eroavaisuuden arvokkuus: Kuinka välttää sivilisaatioiden törmäys.* Lontoo: Continuum.
25. **Rabbi Abraham Joshua Heschel** (1965). *Profeetat.* New York: Harper & Row – oikeudenmukaisuudesta ja jumalallisesta kuvasta.

Toissijaiset analyysit ja konteksti

26. **Physicians for Human Rights – Israel** (2020). *Rivien välissä: Lääketieteellinen laiminlyönti ja estäminen konfliktialueilla.*
27. **Amnesty International** (2023). *Israel/OPT: Rankaisemattomuuden kaava sotavyöhykkeen tappamisissa.*
28. **Kansainvälisen rikostuomioistuimen syyttäjänvirasto** (2021). *Tilanne Palestiinan valtiossa: Alustava tutkintaraportti.*